

Succé för ny festival i Skåne

En fantastisk liten festival har dragit igång på Österlen. För andra året i rad fyllde Backafestivalen fårhagarna kring Rörum med världsmusik och allehanda kultur.

I en miljö som i sig bäddar för upplevelser kunde Rörums Backafestival under två varma julidagar stoltsera med ett program av lokala rockband, övertonssångköror, en turkisk musiksaga, norsk trademusik och lite jazz. Dansuppträdanden i orientalisk dans och svårbeskrivliga Sirkus Alfon blandades med musikaliska storheter som Ellika & Solo, polska Saint Nicholas Orchestra, Mats Edén, Tina Quartey och Knut Hamre och Sofia Karlsson. Skåne har ett mycket rikt folkmusikliv och det var roligt att för en gångs skull få uppleva det i hela sin bredd. Här fanns de större grupperna som sällan spelar på spelmansstämmorna, som Svanevit, Kverrestad och Mörsil, Tummel och Eitre. Här fanns spelmansmusiken, som Hanna Tibell och Staffan Bengtsson och de unga spelmännens årligen återkommande Skånekursen. Här fanns också de lite mindre grupperna som experimenterar i mötet mellan skånskt och resten av världen, som Pyk och Pack och Molly på rymmen.

Transparent Blanche uppträdde med sin dansstil ethno-veau, en egen blandning av olika genrer. De berättade att de i slutet av 90-talet hade ambitionen att vara kronan i trädet som är Sveriges kulturliv. Men nu vill de jobba på gräsrotsnivå. Jag undrar om det är kulturpolitiskt möjligt för någon dansgrupp med grund i det folkliga att vara något annat än en amatörgrupp?

Det digra scenschemat varvades med kurser i dans och spel med mycket meriterade pedagoger. Mellan scenerna uppstod eldshower och slagverkskonserter och det blev mästarjam i kaféet med stundtals fantastisk dansmusik. Efter konserterna lämnade många ungdomar packningen i sina tält och begav sig upp bland backarna för en stunds fest och samkväm bland fåren. Det stod t.o.m. en soffa i backen och folk sov under bokarna med traktens bästa utsikt över havet och Rörums backar.

Sirkus Alfon. Foto: Sirkus Alfon.

Festivalen avslutades med Skånes stora partygaranti: klezmerbandet Tummel. Folk blev som vilda och glömde varje risk att krocka med ett får i den nattsvarta hagen.

LisaK Äpplet i Lomman. Foto Claes Thuresson

Musik i växthus blev festival

Hur kan en festival till synes utan stora finansörer så snabbt bli både etablerad och bra? Vi började inte från början för två år sedan, säger Lisa Kjellson, arrangör och dragspelare i husbandet Äpplet i lomman. Familjen Mandelmann flyttade till Rörum för tio år sedan och startade ekologiska odlingar. Efter ett tag började de ordna musikkvällar i sina växthus. De som spelade och hjälpte till var folk från trakten. I januari 2005 kom man på att man kanske skulle göra något större, startade omedelbart en förening och redan förra sommaren var Backafestivalen igång.

Att festivalen har gått att genomföra beror på det lokala nätverket, säger Lisa Kjellson. Alla aktiva är fast boende i trakten, och det finns en gemenskap dem emellan som bygger på att alla är olika och jobbar ihop. Hon menar att det är lättare att fixa en festival på landet. Det finns så mycket grejer, traktorer och så, mer än i staden. Dessutom bygger Backafestivalen på frivilligarbete. 120 funktionärer, mestadels lokala förmågor och deras vänner, hjälpte till i år. Pengar kom till stor del från sponsorer, men även Simrishamns kommun och Musik i Syd sköt till en del.

Också maten är en del av konceptet. Ekologisk lammkorv och grönsaker direkt från Mandelmann passar så otroligt bra in i den natursköna miljön med fåren betande framför konsertscenen. Det får mig att undra om inte en ny grön våg kan gå hand i hand med ett uppsving för folkmusiken. Eller som Pär Moberg säger: När oljan tar slut måste alla spela akustiskt igen. (Se F&D nr 1-2 2006, red.)

Lisa Kjellson vill att folk ska få kontakt med ny musik. Hon ser möjligheten till det som festivalers styrka och är glad att årets program var så varierat. I princip alla i föreningen

Dansmästare Anders Selinder 200 år

”Uti danserna utmärkte sig herrar Pettersson och Dahlgren, och till och med en äkta wermlandsgosse skulle vara förtjust åt det sätt, hvar på hr Pettersson och m:lle Gillberg utförde Jössehäradspsolska. ... det hela förhöjes af en väl vald musik, deruti man får höra Wermlands vackraste vismelodier, äfvensom det Wermländska nationaldanserna utförande, så medtog åskådaren af det hela ett ganska behagligt intryck.” Ur recensionen av urpremiären den 27 mars 1846 av F. A. Dahlgrens ”Wärmlänningarne; Tal, Sång- och Dansspel”, där A. Randel stod för musiken och jubilaren Anders Selinder för danserna. (Aftonbladet 28/3-1846, Tidningsarkivet, Kungliga Biblioteket)

Wilhelm Pettersson i Anders Selinders första folkdanskoreografi, som visades första gången 1843 vid firandet av Karl XIV Johans 25-årsjubileum som svensk kung..

spelar själva och de har helt enkelt valt att ta dit sina egna band eller den musik de tycker om. På så sätt blev det allt möjligt och alla upptäckte nog något nytt.

Reine Steen, huvudlärare på folkmusikkursen på Östrelens folkhögskola, spelade själv både i Äppet i lomman, persisk-arabisk-svenska P.A.S. och i slagverksgruppen Djembé folá: Han sade efter festivalen. ”Det var så fint, alla var lyckliga. Det är så lite som krävs, en fantastisk miljö, fina människor, bra musik. Då blir man lycklig...”

Maria Värendh

Vem var den man som av en del ges äran och av andra skulden, till skapandet av det de flesta idag identifierar som svensk folkdanstradition? Var han utan talang, klumpig och vulgär? Eller känslig för tidens ideal, samhälls- och dansengagerad, folklig och med stark entreprenörsanda?

Anders Selinder utbildades på Kungliga Operan där han också kom att arbeta under största delen av sitt liv. Han var verksam som koreograf, bl a av danserna i folkklustspelet *Wärmlänningarne* som är det stycke som spelats mest på

Anders Selinder.

Operan näst efter *Carmen*. Men han var också en av sin samtids mest inflytelserika kulturpersoner. Selinder arbetade dessutom som danslärare för kadetterna på Karlberg, hade egen dansskola, drev barnteater som han även turnerade, och sålde nya dansturer för att få ihop till uppehållet.

I år skulle han fyllt 200 år och det firas 4-5 november på Dansmuseet, Stallet och Nybrokajen 11. Den 4 november blir seminariedag. Fem Selinderkännare kommer att berätta om honom, hans liv och samtid och dessutom analysera några av hans koreografier.

Den 5 november blir det workshop i Selinderdanser på Stallet och dansföreställning på Nybrokajen 11. Medverkar gör bland andra Sinkelipass, Anna Öberg, Statens balettskola, Tiuu Kokkonen, Virvla och Anna-Karin Ståhle. Du får möta Selinders folkdansådra såväl som baletten.

Lotta Johansson